

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3249

Vragen van het lid **Bergkamp** (D66) aan de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en de Minister van Veiligheid en Justitie over *het aantal slachtoffers van sextortion dat explosief groeit* (ingezonden 20 juni 2016).

Antwoord van Minister **Van der Steur** (Veiligheid en Justitie), mede namens de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (ontvangen 17 augustus 2016).

Vraag 1

Kent u het artikel «Steeds meer slachtoffers seksafpersing»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2, 3

Kunt u uiteenzetten in hoeverre u het oordeel van Arda Gerkens, directeur van Help Wanted (landelijke meldpunt van online seksueel misbruik) deelt, dat het zorgelijk is dat het aantal slachtoffers van seksafpersing explosief groeit? Zo nee, waarom niet? Zo ja, wat bent u voornemens hieraan te doen? Kunt u een verklaring geven voor de explosieve groei van seksafpersing, die voornamelijk plaats vindt onder mannen? Zo nee, waarom kunt u dit niet? Bent u eventueel bereid dit te onderzoeken?

Antwoord 2, 3

Uit de cijfers van het meldpunt volgt dat in 2015 in totaal 721 maal melding bij het meldpunt werd gedaan van afpersing met seksueel getinte beelden. In iets meer dan de helft van deze gevallen (368 maal) gaat het om het in het artikel genoemde specifieke vorm van afpersing, waarbij jongens en mannen via een chatsite of facebook worden verleid tot webcamseks met een buitenlands «meisje». In 2014 lag het aantal meldingen van deze laatste, specifieke vorm van afpersing nog iets hoger (427). Op basis van deze cijfers kan dan ook niet geconcludeerd worden dat de afgelopen periode het aantal slachtoffers explosief is gegroeid.

De hulplijn Help Wanted geeft de melders advies en tips over welke stappen in hun specifieke situatie het beste gezet kunnen worden, zoals bijvoorbeeld

¹ <http://www.ad.nl/dossier-nieuws/steeds-meer-slachtoffers-seksafpersing-a974162c/>

hoe zij belastende beelden van het internet kunnen laten verwijderen. Het is een goede zaak dat de slachtoffers van deze vorm van afpersing de hulplijn goed weten te vinden.

Vraag 4

In hoeverre bent u bereid slachtoffers van seksafpersing steun te bieden? Zo nee, waarom niet? Zo ja, kunt u uitleggen op welke manier?

Antwoord 4

De inspanningen van het Ministerie van Veiligheid en Justitie zijn erop gericht om er voor te zorgen dat slachtoffers naar eigen behoefte zo goed mogelijk worden beschermd en ondersteund. Dat kan vóór, tijdens of na een strafrechtelijk onderzoek en/of een strafproces zijn.

Allereerst moet zoveel mogelijk worden voorkomen dat slachtoffers opnieuw slachtoffer worden of dat door het strafproces secundaire victimisatie optreedt. De implementatie van de Europese Richtlijn «minimumnormen voor de rechten, de ondersteuning en de bescherming van slachtoffers» zal een belangrijke verbetering betekenen voor de bescherming van slachtoffers. Het wetsvoorstel tot implementatie van deze richtlijn is aanhangig in de Eerste Kamer.

De beoordeling van de kwetsbaarheid van slachtoffers en de te nemen maatregelen wordt op termijn geconcretiseerd met de introductie van het instrument van de individuele beoordeling in de strafrechtsketen. In twee politieregio's wordt thans met dit instrument geëxperimenteerd. Het instrument van de individuele beoordeling vloeit voort uit bovengenoemde richtlijn en moet de professional in de strafrechtsketen beter in staat stellen om de beschermingsbehoefte van slachtoffers in kaart te brengen en te koppelen aan de inzet van onder andere (privacy-) beschermende maatregelen.

Vraag 5

Op welke manier bent u voornemens het stigma en taboe rondom seksafpersing te doorbreken? Welke rol ziet u hier weggelegd voor voorlichting?

Antwoord 5

Voorlichting is uiteraard van groot belang, niet alleen om het stigma en taboe te doorbreken maar ook om mensen weerbaar te maken als het gaat om zaken als sextortion en sexting. Het kabinet investeert daarbij vooral in de weerbaarheid van jongeren.

Sinds december 2012 zijn seksualiteit en seksuele diversiteit als kerndoelen voor het onderwijs ingevoerd, wat betekent dat scholen verplicht zijn hier aandacht aan te besteden. Bij het onderdeel seksualiteit gaat het ook om seksuele weerbaarheid en het tegengaan van seksueel grensoverschrijdend gedrag.

Het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap bevordert via het programma «mediawijsheid» van Mediawijzer.net dat zowel opvoeders, scholen als kinderen zelf verstandig met (nieuwe) media leren omgaan. Ouders, jongeren en scholen krijgen informatie rondom het gebruik van media om zo bewust, kritisch, veilig en verstandig mediagebruik te bevorderen.

Het Nederlands Jeugdinstituut krijgt steun voor onderzoek en voorlichting aan (professionele) opvoeders. Met het project «Mediaopvoeding» wordt het huidige aanbod in kaart gebracht en worden nieuwe producten, materialen en diensten voor professionals ontwikkeld om de ontwikkeling van kinderen te versterken en de risico's van onveilig mediagebruik tegen te gaan.

Vraag 6

Deelt u de mening dat het wenselijk is dat iedereen zonder schaamte en stigma aangifte zou moeten kunnen doen van seksafpersing? Zo ja, wat is uw reactie op de verschillen tussen de cijfers van Interpol en het aantal aangiftes van seksafpersing in de praktijk?

Antwoord 6

Ja, ik deel die mening. Het Openbaar Ministerie registreert niet specifiek op gevallen waarbij sprake is van dwang of afpersing met een seksueel motief. Een vergelijking met eventuele cijfers van Interpol is derhalve niet mogelijk.

Vraag 7

Kunt u toelichten wat u voornemens bent te doen om de criminele organisaties, die volgens Roeland van Zeijst, cyber-expert van de Landelijke Recherche en digital crime officer bij Interpol, vaak achter gevallen van seksafpersing zitten, aan te pakken?

Antwoord 7

Het aanpakken van de genoemde criminele organisaties, die doorgaans buiten Europa zijn gevestigd, gebeurt via gecoördineerde Interpol-operaties waarin ook de Nederlandse politie participeert. Hierbij wordt gewerkt vanuit zowel het perspectief van zeden- als cybercrime. Op de inhoudelijke kant van dergelijke Interpol-operaties kan ik niet verder ingaan.

Binnen Nederland investeert de politie in het geven van voorlichting en het aanmoedigen van slachtoffers om aangifte of melding te doen, alsmede om nooit te betalen of op eisen in te gaan.

Vraag 8, 9

Kunt u uiteenzetten welke juridische mogelijkheden er zijn om de criminele organisaties, of personen die zich schuldig maken aan seksafpersing, te vervolgen en te veroordelen? Zijn deze maatregelen voldoende om tot vervolging en/of veroordeling te komen? Zo nee, waarom niet?

Kunt u aangeven op welke artikelen in het Wetboek van Strafrecht een beroep gedaan kan worden bij het bestrijden van de daders van seksafpersing?

Antwoord 8, 9

Graag wijs ik uw Kamer erop dat mijn ambtsvoorganger, naar aanleiding van schriftelijke Kamervragen op 24 november 2014 gesteld door het lid Rebel (PvdA), op grond van het auteursrecht, burgerlijk recht en strafrecht een uitvoerig overzicht heeft gegeven van de huidige juridische mogelijkheden om op te treden tegen «wraakporno» dan wel «seksafpersing».²

Voorts worden met het wetsvoorstel computercriminaliteit III (CCIII) nieuwe strafbaarstellingen geïntroduceerd op grond waarvan het strafbaar wordt om vertrouwelijke gegevens van personen, zoals seksueel getint beeldmateriaal, te kopiëren of gegevens die door misdrijf zijn verkregen voorhanden te hebben of bekend te maken. Daarnaast heb ik in mijn brief aan uw Kamer van 29 februari 2016 over zedenmisdrijven³ aangegeven dat «sextortion» dan wel «seksafpersing» momenteel niet strafbaar is gesteld als zedendelict. Ik ben voornemens om in het kader van de modernisering van de zedentitel de mogelijkheid te onderzoeken of seksuele afpersing met een seksueel motief strafbaar gesteld kan worden als zedendelict.

² Aangangsel Handelingen, vergaderjaar 2014–2015, nr. 933

³ Kamerstuk 29 279, nr. 300